

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De contritionis veritate aureum opus Fratris Joa[n]nis
Viualdi de Monte regali. ordinis fratrum predicatoru[m]
sacre pagine professoris**

Vivaldus, Joannes Ludovicus

[Augsburg], 1518

VD16 V 1772

Jra impedit [et] obnubilat r[at]ionem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30734

hominis sua deformitate. Hec Seneca. Item in tertio libro de ira: inquit. Nulla facies fere quatuorlibet agitetur est ita turpis sicut hominis ira flagrans. Narrant fabule quod Minerva aliquando delectata est in musica tibiarum. Cum ergo semel insufflaret tibias iuxta quendam fluuium vidit buccas turpiter tumescere et statim fistulas suas proiecit. Minerva est dea sapientie: et quia sapientes interdum sunt indignantis nature: iuxta illud Salomonis Ecclesi. i. c. In multa sapientia multa est indignatio. Ideo si sapiens quandoque per motum iracundie tangitur debet considerare indigentiam sui status ut caueat ab iracundia. Hinc Hieronymus ad Demetria ait. Quid iracundo furor suus confert quem tenuissimus fragilitatem stimulis conscientie ira ab omni consilio ac mente deturbat ut dum irascitur insanire credat. Hec Hiero.

Ira impedit et obnubilat rationem.

Secundo ira impedit potestatem naturalis rationis. Cum enim ira sit ebullitio sanguinis circa cor: ex illa ebullitione fumositates ascendant que obnubilant oculum mentis: iuxta illud Caronis. Ira impedit animum / ne possit certare verum. Sicut autem obnubilato oculo corporali homo impingit feliciter in omne quod fuerit iniustum: ideo omnia animalia iracunda ferus suos parit impfectos: ut dicit Aristoteles. Sicut canis qui est iracundus parit canes suos cecos. Et versus si tus impingit parit frustum carnis: quia sicut dicit magnus Albertus in xxij. libro de animalibus. Ursus est animal humidum valde: ideo ursa in partu propter humoris abundantiam parit ferum valde incompletum. Ideo diu lambit et fouet donec ad lineam mentis propria deducat. Propterea fertur de Theodosio imperatore: quod cum esset iratus ad iussa seuera nimium erat precipitans. Et ideo philosophus quidam ad monuit eum ut cum se iratum sentiret antequam sententiam proferrer. xxiiij. litteras alphabeti in seipso morose diceret: ut interim aliquantulum refrigeratus quod faciendum esset maturius posset discernere. Hinc David in psal. xxx. ait. Cor meum turbatum est in ira oculus meus / anima mea et venter meus. Hora que in his verbis David pulcre ostendit tria mala que ira facit in homine. Primum malum est obnubilatio rationis. Ideo dicit: conturbatus est in ira oculus meus. i. oculus rationis: quia ut dicit sanctus Thomas. in. j. q. xlvij. arti. iij. ira inter ceteras passiones manifestius impedit iudicium rationis. Secundum malum est peruersitas sensualitatis cum subiungit dicens: anima mea. i. animalitas mea quae si dicat: sensualitas turbata est. Tertium igitur est lubricitas memorie: unde additur: et venter meus. Venter. i. memoria in quo cibum et potus sacre scripture debet recipi et decoqui: ut inde refundat nutrimentum membrum ecclesie. Hinc dicit Hieronymus super isto psalmo David sic ait. Conturbatus est in ira oculus meus quo te cernebam: anima mea qua te diligam. et venter meus quo tui recordabor: hec omnia conturbata sunt propter priora delicta. Hec Hieronymus. Et ideo dicit Seneca. Duo sunt que maxime iudicium impediunt: scilicet ira et festinatio. Etiam Varro philosophus dicere solebat. Imperitie signum est exigere cito fieri quod difficillimum est. Et Socrates ait. Velox consilium sequitur penitentiam. Propterea diabolus qui continue querit seducere animas nostras facit sicut piscator astutus qui quando vult faciliter decipere pisces: conturbat aquam et tunc est securus quod pisces non poterunt providere rete suam. Eodem modo diabolus facit in quacumque congregatione hominum. Nam immittit turbationem per aliquem iracundum per totam congregationem. et tunc deducit eos in peccata et malitias excogitandas sicut sibi placet: sicque totam congregationem reddit turbatam. Etiam Aristoteles in. j. libro Ethicorum dicit quod

De peccato

ira est **z** urela specialis sophiste: vt videlicet disputando socium suum puocet ad irā: quia ira impedit animum: ne possit cernere verum. Iste sophista est **olabo** lus: de quo dicitur **Ecclesiasticus. xxxvij. capitulo. Qui** sophistice loquitur: odibilis est. **Hic** sophista semper nititur excitare homines ad iracundiā/risas/turbationes **z** diuisiones.

Ira abbreviat vitam hominis.

Ira minuit quantitatem vitalis durationis. Animalia enim que sunt excessiue cholericā/sunt naturaliter breuis vite: sicut maxime patet de cane. **Et** hoc est quod dicitur **Ecclesiasticus. xxx. capitulo. Zelus** **z** iracundiā minuet dies **z** ante tempus senectatis adducet cogitatus. Ideo **Hugo** ait. **Ira** est subita animi tempestas que dum inordinate se incurit cor hominis ad insaniam protrahit. **Sed** nota **fm** **Aristotelem** in quarto libro **Ethicorum: z** sanctum **Thomam** in secunda questione. **clviij. articulo quinto. q** tres sunt species iracundorum. **Quidam** sunt acuti: quidam amari/ **z** quidam difficiles. **Prima.** Acuti dicuntur qui velociter irascuntur **z** velociter quiescunt/ **z** istud est optimum quod habent: quia non retinent iram in corde celando: sed statim iram suam per aliqua signa manifestant propter velocitatem motus ire. **Et** ad istam speciem maxime disponuntur cholericis propter subtilitatem cholere. **Amari** dicuntur quorum diu perseverat/ **z** eam nunquam ostendunt: sed occultant: **z** ideo sunt amarissimi in seipsis **z** etiam ad alios: **z** indigent multo tempore ad hoc qd digerant iram suam. **Et** ad hanc iram maxime disponuntur melancholici: propter grossiorem humorum melancholie. **Difficiles** vero sunt qui nunquam cessant ab ira concepta donec fuerint vindicati. **Istas** tres species vincere debet homo sanctus per mansuetudinem: **z** moderatiam rationis. **Primam** per modestiam ne sit acutus. **Secundam** per patientiam ne sit amarus. **Tertiam** per pietatem ne sit difficilis. **Sicut** puer moralis a puritate dicitur/ **z** deo **z** hominibus gratus. **De** quo **Dee. xj. capitulo** dicitur. **Puer** israel **z** dilexit eum **z** ex **Egypto** vocavi filium meum. **Sed** questio animum pulsatur. **Quenam** istarum specierum iracundorum sit minus vituperabilis siue leuoris culpe. **Dicit** qd minus vituperantur acuti: quia ipsi velociter irascuntur **z** velociter quiescunt. **Unde** **Augustinus** in regula ad clericos dicit sic. **Velox** est autem qui quibus ira sepe tentetur: tamen impetrare festinat vt sibi dimittat cui se fecisse agnoscit iniuriam: **q** qui tardus irascitur: **z** ad ventam petendam tardius inclinatur. **Qui** autem nunquam vult perere veniam: aut non ex animo perit: sine causa est in monasterio etiam si inde non proficiatur. **Hec** **Augustinus. Et** **Marcus Tullius** in primo libro officiorum: dicit sic. **Sed** in omni iniusticia permulsi interest vtrum perturbatione aliqua animi que plerumque breuis est **z** ad tempus: an consulte **z** cogitatione fiat iniuria. **Et** iterum ibidem. **Leuora** enim sunt ea que repentino motu accidunt **q** ea que meditata **z** preparata inferuntur. **Hec** **Tullius.**

Ira tollit misericordiam **z** compassionem.

Quarto ira tollit ab homine compassionem **z** misericordiam. **Unde** **Salomon** **Proverbiorum. xxvij. capitulo. Ira** non habet misericordiam nec erumpens furor. **Et** impetui concitari spiritus ferre quis poterit: **Hoc** patet de **Moyses** **Exodi. xxxij. capitulo. vbi** habet qd **Moyses** descendens de monte **sinai** inuenit qd filij israel adorabant vitulum: ex quo iratus valde proiecit eum.